

Plan van aanpak

Waterschapsverkiezingen 2023

Inhoudsopgave

1	Projectdefinitie	1
1.1	Doelstelling	1
2	Organisatie.....	1
2.1	Landelijk projectstructuur.....	1
2.2	Projectstructuur binnen Hunze en Aa's	2
2.3	Stembureau	2
3	Projectplanning	3
3.1	Afbakening project verkiezingen.....	4
3.1.2	Samenwerken	5
4	Projectrisico's.....	6
4.1	Planning en bezetting	6
4.2	Stemverwerking	6
4.3	Vaststellen voorlopige uitslag	6
4.4	Toelating en beëdiging nieuw bestuur.....	6
5	Communicatie	7
6	Financiën	8
7	Bijlagen	9
Bijlage 1	Communicatieaanpak verkiezingen waterschap Hunze en Aa's	10
Bijlage 2	Ondersteuning deelnemende partijen waterschapsverkiezingen..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
Bijlage 3	Detailplanning	15

Aanleiding

Bij de laatste waterschapsverkiezingen in 2019 zijn de directe verkiezingen gehouden gelijktijdig met de verkiezingen voor Provinciale Staten. Dat is ook voor 2023 het geval. De verkiezingsdag is vastgesteld op woensdag 15 maart 2023. De organisatie van de verkiezingen ligt voor het grootste gedeelte bij de gemeenten die ook de Statenverkiezingen organiseren.

1 Projectdefinitie

1.1 Doelstelling

De opdracht is het organiseren van waterschapsverkiezingen om per maart 2023 een nieuw, democratisch gekozen, algemeen bestuur te kunnen installeren. De verkiezingen dienen rechtsgeldig, democratisch en volgens planning te verlopen. Met rechtsgeldig wordt bedoeld dat de verkiezingen verlopen volgens het kiesbesluit en de kieswet. Onder democratisch wordt verstaan dat iedereen die een stem uit mag brengen een stembiljet ontvangt, dat een juiste tenaamstelling en samenvoeging van stembiljetten plaatsvindt en dat de registratie van politieke groeperingen en de kandidaatstelling juist geschiedt.

De verkiezingen verlopen volgens planning indien de voorgeschreven termijnen worden gehaald, pieken in werkzaamheden worden voorkomen, de verzending en verwerking van de stembiljetten tijdig wordt uitgevoerd en het nieuw gekozen bestuur in maart 2023 kan aantreden.

2 Organisatie

2.1 Landelijk projectstructuur

De projectstructuur van het landelijke verkiezingsproject ziet er als volgt uit. Als opdrachtgever fungeert de voorzitter van de Unie van Waterschappen. Als landelijk projectleider is aangesteld de programmaleider Vereniging, Communicatie en Bestuurlijk Juridische Zaken van de Unie. De projectleider onderhoudt zowel het contact met de opdrachtgever als met de betrokken partijen: de ministeries van BZK en IenW, de Kiesraad en de koepelorganisaties VNG en IPO. Hij bewaakt de tijdsplanning en is ervoor verantwoordelijk dat de activiteiten uit de tijdsplanning door de expertgroepen worden opgepakt.

Er zijn twee expertgroepen. De expertgroep BIZ en de expertgroep Communicatie.

De expertgroep BIZ zorgt voor het voorbereiden van het passieve deel van de verkiezingen. Het opstellen van modellen, verwerken van eventuele nieuwe wetgeving in draaiboeken en het aanleveren van een landelijke Q&A-lijst.

De expertgroep Communicatie bestaat uit diverse professionals van de waterschappen. Zij stellen een gezamenlijk plan van aanpak op met daarin de landelijke lijn voor de publieksaanpak van de waterschappen. Bovendien doen zij voorstellen over wat landelijk en wat decentraal gecommuniceerd wordt. Uitgangspunt hierbij is 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. De expertgroep komt ook een Q&A-lijst m.b.t. de woordvoeringslijn.

2.2 Projectstructuur binnen Hunze en Aa's

De projectstructuur binnen waterschap Hunze en Aa's ziet er als volgt uit.

De opdrachtgever voor het totale project is Harm Küpers. Projectleider voor de verkiezingen is Joost de Vries (P&O adviseur). Daarnaast is er een interne projectgroep voor de verkiezingen in het leven geroepen die bestaat uit de volgende personen:

<i>Naam</i>	<i>Functie en afdeling</i>
Joost de Vries	P&O adviseur en projectleider
Arjan Heugens	Communicatieadviseur (Staf)
Janet Hidding	Bestuurskundige (Staf)
Petra Stegeman	Bestuurs- en managementassistent (Staf)
Rudi Boets	Teamhoofd ICT (PFB)

2.3 Stembureau

Voor de waterschapsverkiezingen is er sprake van één kieskring. Dat maakt dat het hoofdstembureau ook centraal stembureau is. Na de wijziging van de Kieswet zal er alleen gesproken worden over centraal stembureau. Het dagelijks bestuur benoemt de leden van het stembureau. Er wordt tevens een plaatsvervangend voorzitter aangewezen en drie plaatsvervangende leden. De leden van het stembureau zijn zo gekozen dat er een zorgvuldig proces mogelijk is. De opdrachtgever (Harm Küpers) als plaatsvervanger van de voorzitter. Verder bestaan de leden uit een jurist en teamhoofd ICT. De overige plaatsvervangers zijn juristen. Het is wettelijk geregeld dat de voorzitter van het waterschap ook optreedt als voorzitter van het stembureau.

Het dagelijks bestuur wordt voorgesteld de volgende mensen als lid en plaatsvervangers van het stembureau te benoemen:

Naam	Functie	Plaatsvervangers
Geert-Jan ten Brink	Voorzitter	Harm Küpers
Joost de Vries	Lid	Nicolette Germeraad Ineke Oosting Hilde Klok
Janet Hidding	Lid	
Pim Schriemer	Lid	
Rudi Boets	Lid	

De zittingen van het stembureau die wel openbaar zijn zullen gestreamd worden. De niet-openbare zittingen niet. Formeel gezien worden de leden van het stembureau voor vier jaren benoemd. Bij tussentijds aftreden van een bestuurslid zal de volgende kandidaat via het stembureau worden benoemd indien nodig.

Tevens dient het dagelijks bestuur een geschikte ruimte aan te wijzen voor het houden van de zittingen van het hoofdstembureau. Voorgesteld wordt voor de zittingen van het stembureau de db-kamer hiervoor aan te wijzen. Voor openbare zittingen kan eventueel uitgeweken worden naar de ab-zaal vanwaar ook gestreamd wordt. Daarnaast dient er een rekening te worden aangewezen waarop de waarborgsommen van de partijen kunnen worden ontvangen. Voorgesteld wordt de bankrekening bij Nederlandse Waterschapsbank aan te wijzen voor de te storten waarborgsommen. Dit is ons huidige rekeningnummer.

3 Projectplanning

De voorbereidingen voor de verkiezingen komen op gang. De projectgroep is bij elkaar gekomen en de landelijke projectleiders zijn ook al diverse keren bij elkaar gekomen. Dit project eindigt na de installatie van het nieuwe bestuur in 2023. Hoewel het hele verkiezingsproces voortdurend aan een strikte planning is gebonden kunnen een aantal data cruciaal genoemd worden.

Vooralsnog kan de volgende globale planning worden gehanteerd. Deze planning is nog niet definitief. In de bijlage zit een detailplanning, onder voorbehoud. Er kunnen altijd verschuivingen optreden.

2022	Activiteit
19-12-2022	laatste dag registratie belangengroeperingen
2023	
16-01-2023	Laatste dag waarborgsom ontvangen door hoofdstembureau
30-01-2023	KANDIDAATSTELLING
31-01-2023	onderzoek ingeleverde kandidatenlijsten
1 t/m 3 febr.	Herstel van verzuimen door inleveraar
3-2-2023	Openbare zitting nummeren kandidatenlijsten
7-2-2023	Beslissing over geldigheid kandidatenlijsten + aangegeven aanduiding politieke groepering
15-03-2023	DAG VAN DE VERKIEZINGEN
21-03-2023	Uitreiken/verzenden benoemingsbrieven
22-03-2023	Afscheid huidig bestuur
23-03-2023	Eerste samenkomst nieuw bestuur: beëdiging en installatie
April – juni	Evaluatie

Gedurende het gehele traject wordt het bestuur regelmatig geïnformeerd.

Informatieverstrekking:

- Informeren van het algemeen bestuur d.m.v. plan van aanpak.
- Gedurende 2^e helft 2022 – 2023 wordt de dijkgraaf in zijn rol als voorzitter van het stembureau en portefeuillehouder structureel geïnformeerd door de projectleider zodat hij het algemeen en dagelijks bestuur kan informeren over de voortgang;
- Zodra de geborgde zetels bekend zijn wordt een overzicht ter kennisgeving naar algemeen en dagelijks bestuur gezonden;
- Zodra de registratie van belangengroeperingen bekend is wordt een overzicht ter kennisgeving naar het algemeen en dagelijks bestuur gezonden;
- De uitslag van de stemming wordt gemeld aan algemeen en dagelijks bestuur.

Het hele project verkiezingen is onder te verdelen in vier fasen:

Vorbereiding: nu – juli 2022;

Registratie en kandidaatstelling: augustus 2022 – februari 2023;

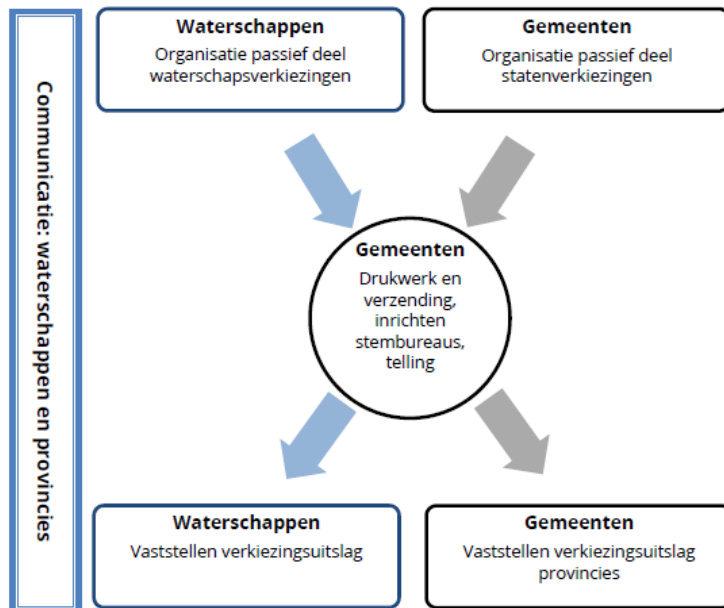
Stemmen en tellen: maart 2023;

Nieuw bestuur en evaluatie: maart 2023 – juni 2023.

3.1 Afbakening project verkiezingen

De verkiezingen vinden tegelijkertijd plaats met de verkiezingen voor de Provinciale Staten. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de waterschapsverkiezingen en van PS.

Het waterschap heeft geen directe bemoeienis met de uitvoering van de verkiezingen. Net als in 2019 zal het waterschap directe verbinding en afstemming zoeken met alle gemeenten in het beheergebied van het waterschap met als doel: elkaar weten te vinden, elkaar versterken en daar we kunnen van elkaar leren want we hebben elkaar nodig om de verkiezingen tot een succes te maken.

Schematisch. Verdeling verantwoordelijkheden waterschappen en gemeenten.

De Unie van Waterschappen ondersteunt de waterschappen met een draaiboek verkiezingen en registratie van partijen. Daarnaast met Kieskompas, een vragenlijst met antwoorden en zorgt de Unie voor het ontwikkelen van diverse modelbrieven en sjablonen enz. Er volgt ook nog een toolkit voor communicatie.

Onder verantwoordelijkheid en coördinatie van de projectgroep verkiezingen 2023 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- functioneren centraal stembureau
- registratie belangengroepen
- registratie kandidaten
- controleren en autorisatie kiezersbestand en afbakening waterschapsgrenzen
- benoeming kandidaten geborgde zetels
- fysiek transport processen-verbaal naar waterschappen
- ontwikkelen en uitvoeren regionale communicatiecampagne
- voorlichten belangengroepen / kandidaten over deelname aan de waterschapsverkiezingen
- informeren bestuur en medewerkers
- vaststellen en bekendmaken verkiezingsuitslag
- start nieuw bestuur, benoeming, beëdiging, etc

Zoals in de aanleiding al aangegeven ligt de organisatie van de verkiezingen voor het grootste gedeelte bij de gemeenten. Zij zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezingen voor zowel Provinciale Staten en de Waterschappen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor:

- invoeren gegevens waterschappen in ondersteunende software verkiezingen (OSV)
- het maken van stempassen
- het versturen van oproepkaarten, stempassen en eventueel door waterschap aangeleverde informatiefolder
- verstrekken kiezerspassen
- verstrekken volmachten
- opstellen register ingetrokken stempassen
- bekendmaking kandidatenlijsten
- instructie stembureauleden
- verkiezingsborden plaatsen
- advertenties verplichte aankondigingen
- het drukken van stembiljetten
- het verspreiden van stembiljetten naar stembureau
- huur locaties
- aanschaffen stembussen
- maken van digitale registers ingetrokken stempassen
- bemensen stembureaus
- catering op stembureaus
- tellen van de stemmen
- inzetten extra tellers
- opstellen processen-verbaal voor waterschappen
- landelijke communicatiecampagne / pers / informatienummer / kieswijzer

3.1.2 Samenwerken

Hunze en Aa's vindt het belangrijk in dit project gezamenlijk op te trekken met de noordelijke waterschappen op de gebieden waar dit kan. Dit onder de voorwaarde dat dit gebeurt op basis van gelijkheid en evenredige inzet van alle betrokken partijen.

Inmiddels heeft Hunze en Aa's het initiatief genomen voor een gezamenlijk eerste overleg met de projectleiders en communicatieadviseurs van Noorderzijlvest, Wetterskip Fryslan, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta. Dit overleg heeft reeds plaatsgevonden. Een volgend overleg is ook al gepland. Doel van deze overleggen is om te zien of en zo ja waar we gezamenlijk in kunnen optrekken. Bijvoorbeeld in de communicatiecampagne. Hunze en Aa's heeft in deze contacten een voortrekkersrol. Ook komt Hunze en Aa's met een voorstel om te bezien hoe we de gemeenten gaan benaderen en contacten gaan leggen. De gemeenten voeren de verkiezingen immers uit en we willen tot een goede afstemming komen. Tevens wil het waterschap met die gemeenten in overleg die in meerdere waterschappen liggen om te zien hoe we daar omgaan met het stemmen.

4 Projectrisico's

4.1 Planning en bezetting

Het risico bestaat dat de verkiezingsplanning niet wordt gehaald of dat er in de drukke perioden onvoldoende mankracht is.

De planning wordt ingegeven door de termijnen in de Kieswet. De projectgroep is in inmiddels gestart met overleg. Binnen dit overleg zullen afspraken worden gemaakt over de prioriteit van de planning en over de inzet tijdens de verkiezingen. Eventuele uitval van de projectleider wordt opgevangen door de projectgroep. Hetzelfde geldt voor de communicatiemedewerker.

4.2 Stemverwerking

De gemeente is verantwoordelijk voor het tellen van de stemmen en de bemensing van het stembureau. Het kan zijn dat het tellen van de stemmen meer tijd vraagt dan gerekend. Er moeten zowel de stemmen voor PS als voor de waterschappen worden geteld.

De gemeente is verantwoordelijk voor de bemensing van de stembureaus en het tellen van de stemmen. In de komende periode zal het waterschap de gemeenten binnen het beheergebied van het waterschap benaderen om te kijken hoe wij met (personele) ondersteuning kunnen bijdragen.

4.3 Vaststellen voorlopige uitslag

Bekendmaking van de verkiezingsuitslag is het hoogtepunt van de verkiezingen en moet op alle fronten perfect zijn. Het risico bestaat dat de voorlopige uitslag niet op tijd bekend is.

Na het sluiten van de stembureaus gaan de gemeenten de stemmen tellen. Die worden doorgegeven aan het waterschap en die berekent met behulp van Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV ontwikkeld door de Kiesraad) de voorlopige uitslag. De bekendmaking zal grondig worden voorbereid en afgestemd met Unie, pers en alle betrokkenen. De definitieve uitslag zal, zoals het nu lijkt, 20 maart 2023 bekend zijn.

4.4 Toelating en beëdiging nieuw bestuur

a. Onderzoek geloofsbrieven

Het risico bestaat dat er onvoldoende tijd is om de formaliteiten rondom de toelating van de gekozenen grondig te doorlopen.

Deze procedure zal door de bestuurskundige worden opgepakt.

b. Toelating en beëdiging nieuw bestuur

Het risico bestaat dat de toelating en beëdiging van de gekozenen niet tijdig klaar is.

Alle gekozenen zullen schriftelijk op de hoogte worden gesteld of zij wel of niet worden toegelaten als lid van het algemeen bestuur. De benoemingsbrieven zullen op 21 maart worden uitgereikt dan wel verzonden (indien nodig per koerier). Op 22 maart 2023 is het afscheid van het huidig algemeen bestuur. Op donderdag 23 maart 2023 volgt de beëdiging en installatie van het nieuwe algemeen bestuur. De procedure zal goed gecommuniceerd worden en dit zal door de bestuurskundige worden opgepakt.

5 Communicatie

Als bijlage is de communicatiestrategie bijgevoegd. Kern van de communicatieaanpak is dat we willen laten zien dat er wat er te kiezen valt. We willen dat kiesgerechtigden tot een gefundeerde stemkeuze kunnen komen.

6 Financiën

Waterschappen zijn zelf verantwoordelijk voor de kosten van de verkiezingen. In 2019 hebben de VNG, het ministerie van BZK en de Unie hierover afspraken gemaakt. Voor de verkiezingen van 2023 verhaald het ministerie van BZK het totale bedrag bij de waterschappen. Het ministerie van BZK keert het bedrag uit aan de gemeenten. Voor Hunze en Aa's komt dit bedrag uit op € 277.408.

De kosten die de Unie van Waterschappen maakt voor de landelijke ondersteuning van de verkiezingen zijn voor: de landelijke communicatie (ambitieniveau 3), ontwikkeling van de stemhulp, cursus Actief in het Waterschap, organisatie van bijeenkomsten voor bestuurders en projectleiders verkiezingen en projectorganisatie. Het bedrag (€ 64.000,-) zal via de reguliere Uniebegroting worden opgehaald, 50% in 2022 en de overige 50% in 2023.

Via de Rijksfactuur betalen we jaarlijks € 69.352 aan bijdrage voor de waterschapsverkiezingen 2023. In totaal is deze bijdrage dus € 277.408 (4 termijnen).

Onderdeel	Bedrag
Bijdrage rijksfactuur	€ 277.408,=
Bijdrage landelijk	€ 64.000,=
Communicatie	€ 35.000,=
Totaal	€ 376.408,=

Totaal dient €376.408,= als krediet beschikbaar te worden gesteld door het AB.

7 Bijlagen

Als bijlagen zijn bijgevoegd het communicatieplan en de detailplanning

Bijlage 1   Communicatieaanpak verkiezingen waterschap Hunze en Aa's

Op 15 maart 2023 zijn er waterschapsverkiezingen. Een onderdeel van het project waterschapsverkiezingen is de communicatieaanpak.

Een belangrijke keuze in onderstaand plan is dat we willen dat stemgerechtigde inwoners kunnen begrijpen waarvoor ze stemmen, waarom het waterschapswerk belangrijk is en ze zich goed kunnen oriënteren op de verschillen tussen de partijen die deelnemen aan de verkiezingen bij Hunze en Aa's. We richten ons in onze verkiezingscommunicatie daarom primair op de waarde van de uitgebrachte stem: we willen dat kiesgerechtigden tot een gefundeerde stemkeuze kunnen komen. Dit mede aan de hand van een eigen methodiek die verschillen tussen partijen inzichtelijk maakt.

Verder zullen we aansluiten op de landelijke campagne die in ontwikkeling is voor de waterschapsverkiezingen.

Doelstellingen

De communicatiedoelstellingen voor de verkiezingen bij Hunze en Aa's zijn:

1. de kiezer te informeren dat er verkiezingen zijn voor waterschappen (en provincies);
2. de kiezer te informeren over wat waterschappen doen (Hunze en Aa's in het bijzonder);
3. de kiezer te informeren dat er wat te kiezen valt (democratische legitimiteit).

Opkomstbevordering is geen communicatiedoelstelling. Aan onze aanpak - die verschillen tussen deelnemende partijen inzichtelijk(er) maakt - kunnen kiesgerechtigden wel een stimulans ontlenuen om de gang naar de stembus te maken.

De aanpak van de verkiezingscommunicatie van Hunze en Aa's baseren we op de volgende pijlers:

1. er valt wat te kiezen.... en dat maken we zichtbaar;
2. kansen pakken en aansluiten op reguliere communicatie-inspanningen;
3. ambassadeurs benutten;
4. we zoeken de samenwerking.

De communicatieaanpak wordt aan de hand van deze pijlers hierna verder uitgewerkt.

1. Er valt wat te kiezen.... en dat maken we zichtbaar

Uit kiezersonderzoek blijkt dat kiezers willen dat partijen duidelijk maken waar ze voor staan. Extra aandacht hiervoor is in de context van de waterschappen van toegevoegde waarde. Dit mede gelet op de relatieve onbekendheid van waterschappen en waterschapspartijen. En ook omdat veel kiezers de gevolgen van bestuurlijke keuzes van het waterschap slechts beperkt ervaren in het dagelijks leven. Natuurlijk is het aan de partijen die deelnemen aan de verkiezingen bij Hunze en Aa's om duidelijkheid te verschaffen over hun standpunten. Via onze communicatieaanpak helpen we partijen hierin door gelegenheid te geven.

Gelegenheid geven met eigen stellingenmethodiek en landelijke stemhulp

Voor Hunze en Aa's is een methodiek opgezet waarmee we verschillen tussen partijen inzichtelijk willen maken voor de kiezer. Kern van deze aanpak is dat partijen worden uitgedaagd concreet te maken in welke mate ze een bepaald thema belangrijk vinden. Elke partij krijgt 100 punten die naar eigen inzicht zijn te verdelen over 4 á 5 stellingen, die zijn geformuleerd in de vorm 'Wij vinden het belangrijk dat...'. Met de verschillen in de puntenverdeling over de stellingen komen verschillen in prioritering tussen partijen voor het voetlicht. Stellingen worden ambtelijk voorbereid in het derde kwartaal van 2022. Dit in combinatie met een neutrale toelichting en in afstemming met de dijkgraaf (als voorzitter AB en hoofd stembureau).

Verder wordt vanuit de landelijke verkiezingscommunicatie voor elk van de 21 waterschappen een digitale stemhulp gemaakt. Dit is eveneens een middel dat kiezers helpt zich te oriënteren op de verschillen tussen partijen.

Vanuit Hunze en Aa's zetten we enkele communicatiemiddelen expliciet in om partijen de gelegenheid te bieden zich te presenteren aan de kiezer en verschillen tussen partijen inzichtelijk te maken. Dit zijn de website (www.hunzeenaas.nl/verkiezingen) en de verkiezingskrant (digitaal en op papier). Op zowel de website als in de verkiezingskrant presenteren we de stellingen en vestigen we de aandacht op de digitale stemhulp. We laten zien hoe elke partij de 100 punten verdeelt over de stellingen. Daarnaast krijgen alle partijen op de website en in de verkiezingskrant de gelegenheid om zich te presenteren en de eigen keuzes in de puntenverdeling inhoudelijk toe te lichten. De geprinte versie van de verkiezingskrant gebruiken we voor publieksevenementen en verstrekken we in een gelimiteerde oplage aan de partijen die bij Hunze en Aa's deelnemen aan de verkiezingen (vrij te gebruiken voor eigen communicatiedoelinden).

Via onder meer onze eigen digitale communicatiekanalen vestigen we de aandacht op website, stellingenaanpak en digitale verkiezingskrant. De thematiek en het onderliggende keuzevraagstuk bij de te formuleren stellingen gaan we via filmpjes kort en beeldend verpakken. Ook ontwikkelen we een animatie over de stellingenaanpak. Animatie en filmpjes gebruiken we in diverse communicatiemiddelen (onder meer verkiezingswebsite, verwijzing vanuit verkiezingskrant) en vormen belangrijke input voor de inzet van onze social media in de periode voorafgaand aan de verkiezingsdatum van 20 maart 2019.

2. Kansen pakken en aansluiten op reguliere communicatie-inspanningen

De komende maanden willen we kansen pakken die zich voordoen om in het verlengde van een activiteit die wordt gehouden, een thema dat speelt of een communicatiemiddel dat wordt ingezet, aandacht te besteden aan de aankomende verkiezingen en/of bestuurlijke dilemma's die op watergebied spelen. Denk bijvoorbeeld aan publieksevenementen die we houden of momenten waarop we in de schijnwerpers staan (bijvoorbeeld als het heel nat of droog is). Vanuit het communicatieteam zetten we ons in om dit soort kansen te benutten door verbinding te leggen met verkiezingen.

Om het gesprek over de verkiezingen te stimuleren bij publieksactiviteiten waar we ons presenteren, gaan we give-aways aanschaffen in de huisstijl van de landelijke verkiezingscampagne, met vermelding van de verkiezingsdatum, een oproep om te gaan stemmen en met een verwijzing naar verkiezingswebsite.

Daarnaast zetten we in op het gebruik van reguliere communicatiekanalen. Onze website, digitale nieuwsbrieven, social mediakanalen en huis-aan-huisadvertenties bieden mogelijkheden om de waterschapsverkiezingen onder de aandacht te brengen.

Verder zijn er in het verkiezingsproces een aantal mijlpalen te onderkennen die communicatiekansen bieden om aandacht te besteden aan de waterschapsverkiezingen (laatste dag van de registratie van de lijsten op 19-12, dag van kandidaatstelling 30-01, bekendmaking nummering kandidatenlijsten op 06-02, de landelijke lancering van de digitale stemhulp, bezorging van de stempassen op (uiterlijk 01-03), bezorging van de kandidatenlijst (uiterlijk 11-3), de dag van de verkiezingen op 15-03 en de bekendmaking van de uitslag).

Onze eigen locaties die dankzij hun ligging goed zichtbaar zijn en ons wagenpark, gebruiken we voor campagne-uitingen.

Aansluiten op de landelijke verkiezingscampagne

De Unie van Waterschappen heeft een aanbesteding gehouden voor een verkiezingscampagne. Uitkomst is dat de opdracht hiervoor is gegund aan het communicatiebureau GH+O. Deze campagne wordt verder uitgewerkt onder de titel 'De toekomst van ons water' en wil laten zien dat er iets te kiezen valt. Waterschappen hebben de mogelijkheid om voor de eigen verkiezingscommunicatie aan te sluiten op de landelijke campagne. We zien hier duidelijk de meerwaarde van in, want dit vergroot herkenbaarheid en genereert meer zichtbaarheid. Daarnaast wordt samenwerking met omliggende waterschappen mogelijk vergemakkelijkt.

3. Ambassadeurs benutten

Onze medewerkers kunnen belangrijke ambassadeurs zijn: voor het waterschapswerk en dus ook voor de waterschapsverkiezingen. We willen hun bewust maken van deze rol zodat ze in hun eigen sociale omgeving kunnen toelichten waarom het belangrijk is om te gaan stemmen. Medewerkers

die in ons werkgebied wonen en die hier welwillend tegenover staan, voorzien we van een verkiezingsposter om thuis voor het raam te hangen. Uiteraard vragen we medewerkers ook om onze social mediaberichten via de eigen kanalen te delen. En we zorgen ervoor dat medewerkers goed geïnformeerd kunnen zijn over de organisatie van de verkiezingen en de belangrijke momenten in het verkiezingsproces.

4. We zoeken de samenwerking

Alle waterschappen houden op 15 maart 2023 verkiezingen tegelijkertijd met de verkiezingen voor Provinciale Staten. Gemeenten zorgen ervoor dat er gestemd kan worden. Met de provincies Drenthe en Groningen en gemeenten in ons gebied zoeken we de samenwerking. Daarbij we gericht op:

- het creëren van helderheid en duidelijkheid voor de kiezer over de organisatie van de verkiezingen en het stemproces;
- gezamenlijke initiatieven om bekendheid te geven aan de verkiezingen (zoals bijvoorbeeld het over en weer linken naar informatie op eigen websites over de verkiezingen, gebruikmaken van elkaars communicatiemiddelen, een brief bijsluiten bij de oproepkaart van burgemeester/dijkgraaf/CdK die motiveert om te gaan stemmen en/of een brief naar jongeren die voor de eerste keer hun stem mogen uitbrengen).

Verder staan we in contact met de waterschappen Drents Overijsselse Delta, Vechtstromen, Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslan. Om elkaar te inspireren, samen te werken en kansen te benutten. Met de aangrenzende waterschappen zoeken we afstemming om samen op te trekken richting de gemeenten die binnen hun gemeentegrenzen met andere waterschappen dan enkel Hunze en Aa's te maken hebben. Ook stemmen we met deze waterschappen communicatie-inspanningen af om onduidelijkheden voor inwoners te voorkomen.

Bij voorgaande verkiezingen werden we vanuit onze omgeving benaderd met verzoeken om bij te dragen aan initiatieven die zijn gericht op het besteden van aandacht aan de waterschapsverkiezingen. Indien initiatieven passend zijn in onze eigen communicatieaanpak staan we welwillend tegenover participatie in dergelijke initiatieven. Hier reserveren we budget voor.

5. Ondersteuning van partijen

Hunze en Aa's heeft een neutrale positie naar alle partijen die meedoen aan de verkiezingen. In de verkiezingskrant en op de website bieden we partijen gelegenheid zich te presenteren waarbij elke partij in dezelfde mate ruimte krijgt aangeboden. Daarnaast is aanvullende ondersteuning mogelijk binnen bepaalde kaders. Hiervoor is een beleidslijn bepaald. Deze beleidslijn is als bijlage bijgevoegd.

In aanloop naar de waterschapsverkiezingen zullen we een informatiebijeenkomst houden voor de partijen die meedoen aan de verkiezingen bij Hunze en Aa's om hen te informeren over de

communicatieaanpak en de procesgang voor het aanleveren van informatie vanuit de partijen voor website en verkiezingskrant en voor verzoeken tot ondersteuning.

6. Registratie van (nieuwe) partijen en kandidaatstelling

We zorgen via de verkiezingswebsite voor een goede informatievoorziening over deelname aan de waterschapsverkiezingen, de formele stappen die daarin te onderkennen zijn en formele vereisten die worden gesteld. De partijen die deelnemen aan de verkiezingen voorzien we van heldere en volledige informatie over het verkiezingsproces.

7. Begroting

Verkiezingskrant (opmaak, druk)	€ 10.000,--
Productie themafilmpjes bij stellingen	€ 12.500,--
Animatie stellingenaanpak	€ 5.000,--
Aansluiten op kansrijke initiatieven	€ 2.500,--
Overig (o.a. give aways, posters)	€ 5.000,--
TOTAAL	€ 35.000,--

Bijlage 2 Detailplanning

In onderstaande tabel is een gedetailleerde planning opgenomen (onder voorbehoud)

Datum	Activiteit	Verantwoordelijk
2022		
19 dec	Laatste dag registratie belangengroeperingen	Waterschappen
2023		
30 jan.	Dag van de kandidaatstelling CENTRAAL STEMBUREAU Van 9.00 uur tot 17.00 uur: inlevering van kandidatenlijsten	Waterschappen
31 jan.	CENTRAAL STEMBUREAU 16.00 uur: niet-openbare zitting tot onderzoek ingeleverde kandidatenlijsten. Opstellen kennisgevingen van geconstateerde verzuimen	Waterschappen
31 jan.	CENTRAAL STEMBUREAU Inleveraars ontvangen kennisgeving van de geconstateerde verzuimen	Waterschappen
1 tot 3 febr.	CENTRAAL STEMBUREAU Mogelijkheid tot herstel van verzuimen door de inleveraar. Woensdag 1 februari en donderdag 2 februari tussen 9.00 en 17.00 uur; vrijdag 3 februari tussen 9.00 en 15.00 uur.	Politieke groepering
31 jan t/m 7 febr.	CENTRAAL STEMBUREAU Terinzagelegging van: proces-verbaal I 1, ingeleverde kandidatenlijsten en verklaringen van ondersteuning van een kandidatenlijst	Waterschappen
3 febr.	CENTRAAL STEMBUREAU 16.00 uur Openbare zitting voor het nummeren van de kandidatenlijsten en geldigheid kandidatenlijsten.	Waterschappen
6 febr.	Ter inzage leggen van het proces- verbaal van het centraal stembureau en toegekende lijstnummers	Waterschappen
7 febr.	CENTRAAL STEMBUREAU Periode waarin door belanghebbenden bij de Raad van State beroep kan worden ingesteld tegen de beslissing van het hoofdstembureau over de geldigheid van de ingeleverde kandidatenlijsten en over het handhaven van de daarop voorkomende kandidaten, alsmede over het handhaven van de daarboven geplaatste aanduiding van een politieke groepering.	Politieke groepering
1 maart	Ontvangst stempas	Burgemeester
11 maart	Kandidatenlijsten, adressen en openingstijden ter kennis aan de kiezer	Burgermeester
10 maart	Laatste dag voor het indienen van een mondeling	Gemeenten

	verzoek aan de balie om een kiezerspas	
14 maart	Laatste dag aanvragen van een vervangende stempas	Gemeenten
15 maart	Dag van de verkiezingen	Gemeenten
21 maart	Uitreiken/verzenden van de benoemingsbrieven	Voorzitter centraal stembureau
22 maart	Aftreden Algemeen Bestuur	Waterschappen
23 maart	Eerste vergadering nieuw Algemeen Bestuur	
April-Juni	Evaluatie	Waterschappen